

TEBLİĞ

Tarım ve Orman Bakanlığından:

**ÇİĞ SÜT DESTEĞİ VE SÜT PİYASASININ DÜZENLENMESİ
UYGULAMA TEBLİĞİ (TEBLİĞ NO: 2024/53)**

**BİRİNCİ BÖLÜM
Başlangıç Hükümleri**

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Tebliğin amacı; çığ süt üretimi ve kalitesi, üretim planlamasına katkı sağlanması ile uygulanan hayvancılık politikalarının etkinliğini artırmak suretiyle çığ süt üretiminde sürdürülebilirliği sağlamak üzere üreticilerin desteklenmesidir.

(2) Bu Tebliğ, 25/7/2024 tarihli ve 8760 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan 2024-2026 Yıllarında Yapılacak Hayvancılık Desteklemelerine İlişkin Kararda yer alan 2025-2026 Yıllarında Yapılacak Çığ Süt Destekleme ödemelerine ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Tebliğ, 18/4/2006 tarihli ve 5488 sayılı Tarım Kanununun 19 uncu maddesi ile 25/7/2024 tarihli ve 8760 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan 2024-2026 Yıllarında Yapılacak Hayvancılık Desteklemelerine İlişkin Karara dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 3- (1) Bu Tebliğde geçen;

- AB onaylı işletme: Bakanlıkça yapılan denetim sonrasında, Avrupa Birliği (AB) standartlarında sertifikalandırılan süt üreten çiftlikleri,
- Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,
- Bakanlık Süt Kayıt Sistemi (BSKS): Üreticilerin sattığı sütün kayıt altına alındığı, destekleme ödemelerinin uygulandığı, izlendiği, raporlandığı, Bakanlıkça çığ süt desteklemelerinde kullanılan kayıt sistemini,
- Banka: T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğünü,
- Belge doğrulama web adresi: Hazine ve Maliye Bakanlığınca uygulanan ve Tarım Bilgi Sistemine (TBS) entegre edilen ve ibraz edilen satış belgelerinin doğruluğunun kontrolünün yapıldığı sistemi,
- Birinci derece tarımsal amaçlı örgütler: 28/11/2023 tarihli ve 32383 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Tarımsal Amaçlı Örgütlerin Derecelendirilmesine İlişkin Yönetmelik kapsamında Bakanlıkça belirlenen tarımsal amaçlı örgütleri,
- Çığ süt: Çiftlik hayvanlarının meme bezlerinden salgılanan 40 °C'nin üzerinde ısıtılmamış veya eşdeğer etkiye sahip herhangi bir işlem görmemiş, 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu, Türk Gıda Kodeksi yönetmelikleri ve ilgili mevzuatta belirtilen uygun sütü,
- ESK: Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğünü,
- Hastalıklardan ari işletme: Koruyucu tedbirlerin alınarak, işletmedeki hayvanların Sığır Tüberkülozu ve Sığır Brusellozu hastalıkları yönünden ari olduğunun onaylandığı işletmeyi,
- HAYGEM: Hayvancılık Genel Müdürlüğünü,
- Hayvancılık Destekleme Sistemi (HDS): Hayvancılık desteklemelerine esas iş ve işlemlerin yürütüldüğü sistemi,
- İl/ilçe müdürlüğü: Bakanlık il/ilçe müdürlüklerini,
- Kadın veya genç çiftçi: Destekleme takvim yılı başlangıcı itibarıyla BSKS ve TÜRKVET'te üzerinde işletme kaydı bulunan; kadın üreticiler ile destekleme takvim yılının son gününde 41 yaşından gün almamış üreticileri,
- Karar: 25/7/2024 tarihli ve 8760 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan 2024-2026 Yıllarında Yapılacak Hayvancılık Desteklemelerine İlişkin Kararı,
- Meslekî Yeterlilik Belgesi: 31/12/2025 tarihinden sonra çığ süt toplama ve/veya depolama sorumlusu olarak çalışacak kişilerde 21/9/2006 tarihli ve 5544 sayılı Meslekî Yeterlilik Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun kapsamında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından Meslekî Yeterlilik Kurumunca ve/veya Meslekî Yeterlilik Kurumu tarafından akredite edilmiş tarımsal amaçlı örgütlerce ve/veya kurum ve kuruluşlarca meslekî yeterlilik eğitimine katılarak alınması zorunlu belgeyi,
- Niteliğine göre çığ inek sütü: Soğutulmuş çığ sütü, şahıs tankında soğutulmuş çığ sütü, soğutulmamış çığ sütü,
- Pazarlama şekline göre çığ inek sütü: Tarımsal amaçlı örgüt veya üreticinin işletmesi üzerinden pazarlanan soğutulmuş çığ sütü, soğutulmamış çığ sütü,
- Satış belgesi: Satılan süt miktarının litre olarak gösterildiği fatura/e-fatura/e-arşiv fatura/müstahsil

makbuzu/e-müstahsil makbuzunu ve xml formatında, silinemez CD, DVD veya USB belleğe kayıtlı olan düzenleyenin onayladığı çıktısı e-faturalar/e-arşiv faturaları,

ö) Soğutulmuş çiğ süt: Süt soğutma tankları üzerinden pazarlanan çiğ inek sütünü,

p) Sözleşme: Alım satıma konu olan çiğ sütün, cinsi, miktarı, fiyatı, üretim şekli, teslim tarihi gibi hususları içeren ve 15/9/2023 tarihli ve 32310 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Sözleşmeli Üretim Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre süt işleme tesisi ile üretici veya üreticinin üyesi/ortağı bulunduğu tarımsal amaçlı örgüt ile süt işleme tesisi arasında imzalanan çiğ süt üretim sözleşmesini,

r) Süt işleme tesisi: 17/12/2011 tarihli ve 28145 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gıda İşletmelerinin Kayıt ve Onay İşlemlerine Dair Yönetmelik kapsamında faaliyet gösteren işletme onay belgesine sahip çiğ süt ve süt ürünleri işleme tesisini,

s) Tarım sigortaları (TARSİM): 14/6/2005 tarihli ve 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu kapsamına giren sigortaları,

ş) TÜRKVET: 2/12/2011 tarihli ve 28130 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Sığır Cinsi Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği ile 2/12/2011 tarihli ve 28130 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Koyun ve Keçi Türü Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği hükümlerine göre oluşturulan ve hayvancılık işletmelerinin, üreticilerin ve sığır cinsi hayvanlar ile koyun ve keçi türü hayvanların kimliklendirilerek kayıt altına alındığı veri tabanını,

t) Üretici: Piyasaya arz etmek/satış yapmak için süt üretmek amacıyla bir veya daha fazla çiftlik hayvanının bulundurulduğu tesis sahibi gerçek veya tüzel kişileri,

u) Tarımsal amaçlı örgüt: Merkez birliği düzeyinde örgütlenmesini tamamlamış ve kendi merkez birliğine üye/ortak olan 5996 sayılı Kanuna göre kurulmuş ıslah amaçlı yetiştirici birlikleri ve/veya 29/6/2004 tarihli ve 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanununa göre kurulmuş üretici birlikleri ve/veya 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanununa göre kurulmuş, kuruluşuna Bakanlıkça izin verilen, hayvancılık faaliyeti yürüten tarımsal amaçlı kooperatif üyeleri/ortaklarını,

ü) Veteriner Bilgi Sistemi (VETBİS): Hayvancılık Bilgi Sisteminde (HBS) yer alan hayvan hastalıkları, aşı uygulamaları ve hayvan sağlığı desteklemelerine ait kayıtlar ve benzeri bilgilerin tutulduğu sistemi,

v) Yerel perakendeci: Süt üreten hayvancılık işletmesi (il/ilçe müdürlüğünden çiğ süt arzı belgesi alan) merkez kabul edilerek hazır ambalajlı çiğ süt için 500 kilometrelik yarıçap içerisinde, hazır ambalajlı olmayan çiğ süt için 200 kilometrelik yarıçap içerisinde yer alan ve son tüketiciye sabit bir yerde konumlandırılmış otomatik satış makineleri veya bakkal, market ve benzeri yerlerde çiğ süt satan perakendeciye,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Desteklemeye İlişkin Esaslar

Çiğ süt desteği

MADDE 4- (1) Üretmiş olduğu çiğ sütü, süt işleme tesislerine, sözleşme ile satış belgesi karşılığında; kendisi, tarımsal amaçlı örgüt veya bunların %50’nin üzerinde paya sahip oldukları ortaklıkları, süt işleme tesisinin noter kanalı ile yetkilendirdiği onay belgesine sahip süt toplama merkezi vasıtasıyla satan ve BSKS veri tabanına aylık olarak kaydettiren bir tarımsal amaçlı örgüte üye/ortak olan üreticilere temel destek ödemesi yapılır.

(2) Hazırlanan ödeme icmalleri esas alınarak; manda, koyun, keçi sütü ile niteliğine ve pazarlama şekline göre inek sütüne, Bakanlığın belirleyeceği dönemler ve kriterler ile üretim maliyeti dikkate alınarak belirlenen birim tutarlar üzerinden temel destek belirlenir. Temel destek şartlarını sağlayan üreticilere aşağıda belirtilen katsayıların temel destek tutarı ile çarpımından elde edilen tutar ilave edilerek ödenir. (d), (e) ve (f) numaralı alt bentlerdeki şartları sağlayanlar, bu katsayıların sadece en yüksekinden yararlandırılır.

a) Destekleme amaçlı veri tabanlarında inek ve mandalardan günlük olarak en fazla toplam 430 litre, koyun ve keçilerden ise günlük olarak en fazla toplam 100 litre çiğ süt üreten ve süt işleme tesisine satan aile işletmelerinin sütü için ilave 0,3 katsayı.

b) Destekleme takvim yılı başlangıcı itibarıyla üzerinde BSKS ve TÜRKVET’te işletme kaydı bulunan; kadın üreticilerin veya destekleme takvim yılının son gününde 41 yaşından gün almamış üreticilerin ürettikleri süt için ilave 0,3 katsayı. Kadın üreticilerin veya destekleme takvim yılının son gününde 41 yaşından gün almamış üreticiler sadece gerçek kişileri kapsar.

c) Tarımsal Üretim Planlanması Kurulu tarafından süt havzası olarak belirlenen Amasya, Çorum, Tokat, Bingöl, Bitlis, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Muş ve Tunceli illerinde üretilen süt için ilave 0,4 katsayı.

ç) Manda, koyun, keçi sütü için ilave 0,8 katsayı.

d) Çiğ sütü kendi tankında soğutarak direkt onaylı süt işleme tesisine satan üreticinin sütü için ilave 2 katsayı.

e) Birinci derece tarımsal amaçlı örgütlere üye/ortak olmak koşuluyla ve bu kapsamdaki tarımsal amaçlı örgütler üzerinden pazarlanan soğutulmuş çiğ süt için ilave 2 katsayı, tarımsal amaçlı örgütlere üye/ortak ve birinci derece olmayan tarımsal amaçlı örgütler üzerinden pazarlanan soğutulmuş çiğ süt için ilave 1,5 katsayı.

f) Hastalıktan ari işletmeler veya AB onaylı işletmelerde üretilen süt için ilave 3 katsayı.

(3) Üretmiş olduğu çiğ sütü, süt piyasasının düzenlenmesi uygulaması kapsamında, tarımsal amaçlı örgütler aracılığı ile süt ürününe çevirerek ESK'ye satan üreticiler desteklemeden yararlandırılır. Desteklemede, 1 kilogram süt ürünü eşdeğeri süt miktarı esas alınır.

(4) 27/4/2017 tarihli ve 30050 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Çiğ Sütün Arzına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2017/20) kapsamına giren çiğ süt, hastalıktan arı işletmelerde üretilen çiğ süt ile AB onaylı sertifikalı çiftliklerde üretilen çiğ süt için, faaliyet alanında sütün arzı/satışı bulunan işletme kayıt belgesine sahip ve BSKS'ye kayıtlı yerel perakendecilere, işletme kayıt belgesine sahip BSKS'ye kayıtlı süt dolum tesislerine, süt işleme tesislerine sözleşme ve satış belgesi karşılığında satmaları şartıyla çiğ süt desteklemesinden yararlandırılır.

(5) Çiğ süt desteğinin başvuru yeri, şekli ve zamanına ilişkin şart ve kurallar şunlardır:

a) Desteklemeden yararlanmak isteyen üretici BSKS'ye veri girişi için yetkilendirilmiş bir tarımsal amaçlı örgüte üye/ortak ise bu tarımsal amaçlı örgüte; BSKS'ye veri girişi yetkisi bulunmayan bir tarımsal amaçlı örgüte üye ise örgüt aracılığı ile il/ilçe müdürlüklerine başvurur.

b) Tarımsal amaçlı örgütler, üye/ortakları adına toplu kestiği satış belgeleri ile birlikte çiğ sütün cinsi, miktarı, fiyatı, teslim tarihini içeren üye/ortakların listesini de düzenler.

c) 1/1/2025 tarihinden geçerli olmak üzere satılan çiğ sütlere ait satış belgesi sözleşmesi ve döner sermaye işletmesinden alınan makbuz veya alındı belgesi, tarımsal amaçlı örgütlere teslim edilir. Teslim edilen sözleşmeler, sözleşme geçerlilik süresini kapsayan dönem başvurularında tekrar istenmez.

ç) Veri girişi yetkisi bulunmayan tarımsal amaçlı örgütler, kendilerine teslim edilen belgeleri, İcmal-1'e esas tabloları ve eklerini, BSKS'ye veri girişi için il/ilçe müdürlüklerine tutanak ile teslim eder.

d) Göçer hayvancılık yapan üreticiler, süt üretimi yaptığı ayda, ürettiği süt miktarının tespiti için gittikleri yerin il/ilçe müdürlüğüne başvurur. Tespit yaptırdığı aylara ilişkin desteklemeye esas satış belgelerini ve başvuru evraklarını göçer olarak gittiği il/ilçe müdürlüğüne teslim eder. Üreticinin başvuru evrakları, veri girişi için işletmesinin kayıtlı olduğu il/ilçe müdürlüğüne yazı ekinde gönderilir. Hayvan nakil işlemlerini ilgili mevzuat hükümlerine göre yapmamış olan göçer üreticilerin tespit işlemi yapılmaz.

e) Sözleşmenin onaylı bir örneği, üreticinin kendisi veya üyesi/ortağı olduğu tarımsal amaçlı örgüt tarafından çiğ süt üretiminin yapıldığı yerdeki Bakanlık il/ilçe müdürlüğüne dilekçe ekinde teslim edilir. Sözleşme bilgileri, Bakanlık il/ilçe müdürlükleri tarafından BSKS'ye kaydedilmiş olmalıdır. Satışı yapılan çiğ sütlere ait satış belgesi ile sözleşmelerin BSKS'de ilişkilendirilmesi yapılarak girişi yapılır.

f) Çiğ süt desteğinden yararlanacakların işletmesi ve sütün elde edildiği hayvanlar aynı işletme adına TARSİM ve TÜRKVET'te kayıtlı olmalıdır. Ayrıca tüm üreticiler işletmesinin bulunduğu ilçe bazında BSKS'ye kayıt edilmelidir.

g) BSKS'ye yeni kaydı yapılan üreticilerin kayıt tarihinden önceki satış belgeleri BSKS'ye kaydedilmez.

ğ) Döneminde başvurusunu ve evraklarını tamamlamayanlar desteklemeden yararlandırılmaz.

h) Destekleme döneminde her türlü denetim ve soruşturma nedeniyle veri giriş yetkisi iptal edilen tarımsal amaçlı örgüte üye/ortak üreticilerin; desteklemeye esas başvuru ve diğer tüm iş ve işlemleri varsa veri giriş yetkisi bulunan başka bir tarımsal amaçlı örgüte yapılır, üyelerin/ortakların veri giriş yetkisi iptal edilen tarımsal amaçlı örgüt dışında herhangi bir üyeliği/ortaklığı yoksa esas başvuru ve diğer tüm iş ve işlemleri il/ilçe müdürlüğüne yürütülür.

(6) Veri girişi yapacak il/ilçe müdürlüklerince istenilecek belgeler şunlardır:

a) Tarımsal amaçlı örgütçe düzenlenmiş destekleme için başvuruda bulunan üye/ortakların listesi.

b) Başvuruda bulunan üye/ortaklardan ilgili destekleme dönemi için alınan başvuru dilekçeleri.

c) BSKS veri tabanı üzerinden yayımlanan ve/veya tarımsal amaçlı örgüt tarafından düzenlenen çiğ süt destekleme icmaline esas tablo.

ç) Satılan çiğ sütün cinsi, fiyatı, teslim tarihi ve miktarının gösterildiğini içeren üye/ortaklarının listesi, satılan süt miktarının litre olarak gösterildiği satış belgesi.

d) Döner sermaye işletmesinden alınan makbuz veya alındı belgesi. Tarımsal amaçlı örgütler, üyeleri adına destekleme başvurusu hizmet bedelini toplu olarak il müdürlüğü döner sermayesi işletmesinin hesabına yatırarak, ilçe bazlı üretici listesini dekontla birlikte il müdürlüğüne teslim eder. İl müdürlüğü tarafından, örgütlerce teslim edilen liste ve yatırılan destekleme başvurusu hizmet bedeli kontrol edilir ve üreticilerin bilgileri ilçe müdürlüklerine gönderilir.

(7) Veri girişi yapacak tarımsal amaçlı örgüt tarafından istenilecek belgeler şunlardır:

a) Başvuruda bulunan üyelerden ilgili destekleme dönemi için alınan başvuru dilekçeleri.

b) Satılan süt miktarının litre olarak gösterildiği satış belgesi.

c) Döner sermaye işletmesinden alınan makbuz veya alındı belgesi.

(8) Üretmiş olduğu çiğ sütü, tarımsal amaçlı örgütler aracılığı ile süt ürünü olarak ESK'ye satan üreticilerden istenen belgeler şunlardır:

a) Tarımsal amaçlı örgüt ile ESK arasında yapılan sözleşme.

b) Tarımsal amaçlı örgüt tarafından sözleşme kapsamında kesilen satış belgesi.

c) Tarımsal amaçlı örgütün süt ürünü üretimi için anlaştığı, işletme onay belgesine sahip süt işleme tesisi ile yapmış olduğu sözleşme ve çiğ sütün süt ürününe çevrilmesine ilişkin satış belgesi.

ç) Tarımsal amaçlı örgütün sözleşme kapsamında ESK'ye sattığı süt ürünü satış belgesi.

d) Döner sermaye işletmesinden alınan makbuz veya alındı belgesi.

(9) Çiğ Sütün Arzına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2017/20) kapsamındaki işletmeler, hastalıktan ari işletme belgeli süt üreten işletmeler ile AB onaylı işletmeler ürettikleri çiğ sütü, faaliyet alanında sütün arzı/satışı bulunan işletme kayıt belgesine sahip ve BSKS'ye kayıtlı yerel perakendecilere, işletme kayıt belgesine sahip BSKS'ye kayıtlı süt dolum tesislerine ve işletme kayıt belgesine sahip BSKS'ye kayıtlı süt işleme tesislerine tarımsal amaçlı örgüt vasıtasıyla veya kendisinin direkt satış belgesi karşılığında satmaları şartıyla, üyesi oldukları tarımsal amaçlı örgüte aşağıdaki belgeler ile başvuruda bulunurlar:

a) Başvuruda bulunanlardan ilgili destekleme dönemi için alınan başvuru dilekçeleri.

b) Hastalıklardan ari işletme belgesi veya AB onaylı işletme belgesi.

c) Yerel perakendeci ve dolum tesisi için çiğ sütün arzı için izin belgesi.

ç) Satılan süt miktarının litre olarak gösterildiği satış belgesi.

d) Döner sermaye işletmesinden alınan makbuz veya alındı belgesi.

(10) Destekleme icmallерinin hazırlanması döneminde uyulacak esaslar şunlardır:

a) En fazla bir aylık olarak düzenlenen satış belgelerinin asılları veya nüshaları destekleme için esas alınır. Her ne suretle olursa olsun bunların fotokopileri veya onaylı suretleri dikkate alınmaz. Satış belgesi çıktılarında, işletme onay belge numarası, süt işleme tesisinin adı, adresi, üretici adı, soyadı, adresi ve teslim edilen sütün türü, litre olarak miktarı, litre fiyatı ve tutarı ile soğutma tankı üzerinden pazarlanmış ise "soğutulmuş çiğ süt" ibaresi, süt soğutma tankı sahibi, sorumlusu veya yetkilisinin adı, soyadı, imzası ve süt soğutma tankı kod numarası, süt işleme tesisi yetkilisinin imzası ve kaşesinin bulunması gerekir. Satış belgelerinde elektronik ortamda düzenlenen belgelerde imza kaşe aranmaz.

b) Çiğ Sütün Arzına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2017/20) kapsamına giren çiğ süt hastalıklardan ari işletmelerde üretilen çiğ süt ile AB onaylı sertifikalı çiftliklerde üretilen çiğ süt için en fazla bir aylık düzenlenen satış belgelerinin asılları veya nüshaları destekleme için esas alınır. Her ne suretle olursa olsun bunların fotokopileri veya onaylı suretleri dikkate alınmaz. Satış belgesi çıktılarında üretici adı, soyadı, adresi ve teslim edilen sütün türü, litre olarak miktarı, litre fiyatı ve tutarı yer alır. Süt dolum tesisi için; adı, adresi ile süt dolum tesisinin işletme kayıt ve kod numarası, yetkilisinin imzası ve kaşesi yer alır. Yerel perakendeciler için; işletme kayıt numarası yer alır. Süt işleme tesisi için; işletme onay belge numarası, süt işleme tesisinin adı, adresi, yetkilisinin imzası ve kaşesinin bulunması gerekir.

c) Gıda İşletmelerinin Kayıt ve Onay İşlemlerine Dair Yönetmelik kapsamındaki süt işleme tesisleri, süt toplama merkezleri, süt dolum tesisleri ve yerel perakendeciler ile ilgili bilgilerin BSKS'ye girilmesi ve güncellenmesinden, kayıt ve onay işlemlerini yürüten il müdürlükleri sorumludur. İşletme yetkilisi tarafından işletme onay belgesi, işletme vergi levhası, kapasite raporu ve imza beyanı/imza sirküleri dilekçe ekinde il/ilçe müdürlüğüne sunulur.

ç) İl müdürlükleri veri giriş yetkisi için başvuruda bulunanlardan fiziki, idari ve teknik altyapısı uygun görülen tarımsal amaçlı örgütleri HAYGEM'e bildirir. Bu örgütler HAYGEM tarafından BSKS'de tanımlanır.

(11) Destekleme icmallерinin hazırlanmasına ilişkin hususlar şunlardır:

a) Veri giriş yetkisi bulunan tarımsal amaçlı örgütler kendi üyelerinin İcmal-1'e esas tablolarını, aylar bazında hazırlar ve BSKS'ye veri girişini yapar.

b) Veri giriş yetkisi almış tarımsal amaçlı örgütlerin bulunmadığı yerlerde üreticinin İcmal-1'e esas tabloları, tarımsal amaçlı örgütlerce aylar bazında hazırlanır ve BSKS'ye girilmesi için il/ilçe müdürlüklerine teslim edilir. İcmal-1 listelerinin BSKS'ye veri girişleri il/ilçe müdürlüklerince yapılır.

c) BSKS'ye süt girişlerinin, üreticilerin üretimde buldukları ilçe için il/ilçe müdürlükleri veya yetkilendirilmiş tarımsal amaçlı örgütlerce yapılması esastır.

(12) Destekleme icmallерinin il/ilçe müdürlüklerince incelenmesine ilişkin hususlar şunlardır:

a) Süt icmallерinin incelenmesinde; üreticilere ait satış belgelerinin uygunluğu, bunların BSKS veri tabanına doğru girilip girilmediği, satılan süt miktarının destekleme dönemindeki sağlam hayvan sayısı, ırkı ve laktasyon durumu ile uyumlu olup olmadığı, süt soğutma tanklarının kapasitesinin üzerinde kullanılıp kullanılmadığı dikkate alınır. Uygun olmayan hatalı belgeler, girişler ve hayvan sayısı ile süt miktarında uyumsuzluk olanlar ile soğutma tanklarının kapasitesinin üzerinde pazarlanan sütler icmal listesinden çıkartılır.

b) Elektronik ortamda alınan e-fatura, <http://www.efatura.gov.tr> internet adresinde bulunan e-fatura görüntüleyici ile açılarak, mali mühür bulunup bulunmadığı ve alınan çıktısı ile uyumlu olup olmadığı kontrol edilir. Yapılan kontrolde uygun bulunmayanlar icmal listesinden çıkartılır. E-fatura çıktısı, kontrolü yapan il/ilçe müdürlüğü BSKS sorumlu personeli tarafından imzalanır.

c) E-arşiv faturalar elektronik ortamda teslim edilir ve belge doğrulama web adresinden il/ilçe müdürlüklerince kontrol edilir.

c) Elektronik ortamda düzenlenen ve elektronik sertifika ile imzalanan e-müstahsil makbuzunun üzerinde, Gelir İdaresi Başkanlığı sistemleri üzerinden sorgulanıp doğrulanabileceği karekoda veya barkoda yer verilmesi zorunludur.

d) İnceleme sonrasında işlemi yapılan sözleşme, satış belgeleri ve destekleme başvuru dilekçeleri ile İcmal-1'ler istenildiğinde ibraz edilmek üzere, il/ilçe müdürlüğü birim arşivlerinde beş yıl süre ile saklanır.

e) Hastalıktan arı işletmelerin süt giriş satış belgeleri, işletmenin arılığı bakımından TÜRKVET/VETBİS üzerinden il/ilçe müdürlüklerince kontrolü yapılır.

(13) Destekleme icmallерinin askıya çıkarılmasına ilişkin hususlar şunlardır:

a) Aylar bazında BSKS veri tabanına kaydedilen İcmal-1 listeleri, veri giriş dönemi bittikten sonra, il/ilçe müdürlüklerince askıya çıkartılmak üzere BSKS veri tabanından İcmal-2 listeleri şeklinde alınır. Alınan icmallerde tarımsal desteklemelerden men cezası alan üreticilerin bulunup bulunmadığının kontrolü yapılır.

b) İcmal-2 listeleri il/ilçe müdürlüklerinde, tarımsal amaçlı örgütlere ve üreticilere duyurulacak şekilde askıya çıkarılır.

c) Askıya çıkarma tarihi ve saati ile askıdan indirme tarihi ve saati il/ilçe müdürlüğü ile tarımsal amaçlı örgüt temsilcilerince tutanağa bağlanır ve güncel tarihle imzalanır.

ç) Askı süresince herhangi bir itiraz olmaz ise listelerdeki bilgiler doğru kabul edilir. Daha sonra yapılacak itirazlar değerlendirmeye alınmaz ve herhangi bir hak doğurmaz.

d) Askı süresinde İcmal-2 listelerine yapılan itirazlar, il/ilçe müdürlüğüne değerlendirilir.

(14) Destekleme icmallерinin gönderilmesi ve ödemeye ilişkin hususlar şunlardır:

a) İtirazların değerlendirilmesinden sonra kesinleşmiş İcmal-2 listeleri ilçe müdürlüklerince onaylanarak il müdürlüğüne gönderilir.

b) İl müdürlükleri, ilçelerden gelen onaylanmış İcmal-2 listelerinin en az %10'unu hayvan sayıları ile satılan süt miktarlarının uyumlu olup olmadığı yönünden kontrol eder. Kontrol edilen İcmal-2 listeleri tutanak altına alınır, uyumsuzluğu tespit edilen varsa, İcmal-2 listeleri yeniden düzenlenir. Kontrolleri tamamlanan İcmal-2 listeleri, BSKS ve/veya HDS veri tabanında ödemeye esas olan İcmal-3 listesi şeklinde düzenlenir. Düzenlenen İcmal-3 listeleri il müdürleri tarafından onaylanarak HAYGEM'e gönderilir.

c) HAYGEM, gelen İcmal-3 listeleri ile HDS ve/veya BSKS'den alınan İcmal-3 listelerinin uyumunu kontrol eder.

ç) BSKS'de, satılan süt miktarının destekleme dönemindeki hayvan sayısı ile uyumlu olmadığı durumlarda satış belgeleri ödemeye dâhil edilmez.

d) Hayvan başına (kombine, sütçü, yerli sığır, koyun, keçi ve manda) il bazlı ortalama süt verimleri il müdürlüğüne raporlanır ve bununla ilgili olarak il tahkim komisyonu kararı alınır. Alınan karar HAYGEM'e gönderilir. HAYGEM tarafından uygun görülen il bazlı ortalama süt verim kayıtları BSKS'ye yüklenir. Etçi ırkların süt verimleri değerlendirilmeye alınmaz.

e) Ortalama süt verimin üzerinde olan ve başvuruda bulunan üreticilerin işletmesi için, il/ilçe müdürlüğüne üretimin yapıldığı aydaki güncel verilerin tespiti yapıp tutanağa bağlanır. Tutanaklara istinaden en az bir aylık olacak şekilde il/ilçe tahkim komisyon kararı alınır. Tahkim komisyonu kararındaki ortalamanın üstünde süt verimine sahip işletmelerin, satış belgelerinin ödemeye dâhil edilmesi için il müdürlüğüne yazı ile bildirilir. İl/ilçe BSKS sorumlusu, söz konusu işletmeleri sistemde, ortalama verimin üzerinde olan işletme olarak işaretler ve ödeme dönemine ait il/ilçe tahkim komisyonu kararını PDF formatında sisteme yükler.

f) Ödeme listelerinin Bakanlıkça bankaya gönderilmesinden sonra kesinleşmiş İcmal-2 listeleri, tarımsal amaçlı örgüt bazında BSKS'den il/ilçe müdürlüklerince alınarak ilgili tarımsal amaçlı örgütlere gönderilir.

(15) Çiğ süt desteğine ilişkin diğer hususlar şunlardır:

a) Süt soğutma tankları, süt toplama merkezleri, yerel perakendeciler ve süt dolun tesislerinin yürürlükteki mevzuat hükümlerine uygunluğunun tespiti il/ilçe müdürlüklerince yapılarak BSKS veri tabanına girişi sağlanır.

b) Süt işleme tesislerindeki soğutma tankları BSKS veri tabanına girilmez. Süt işleme tesislerindeki soğutma tanklarından, BSKS'de daha önceden kayıtlı olanlar sistemde pasif duruma getirilir. Süt işleme tesislerindeki soğutma tankları yeni numara verilen bir işletme olsa da BSKS veri tabanına girilmez.

c) İl/ilçe müdürlüklerince kontrol edilerek usulüne uygun çalıştırılmadığı tespit edilen süt soğutma tankları üzerinden pazarlanan sütler soğutulmuş olarak değerlendirilmez.

ç) Çiğ sütün, tarımsal amaçlı örgütler veya bunların %50'den fazla paya sahip oldukları 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa tabi ortaklıkları aracılığıyla pazarlanması halinde, üreticisi adına düzenlenmiş müstahsil makbuzlarının süt miktarları aylık toplamıyla bu müstahsil makbuzlarıyla ilişkili olan süt işleme tesisleri adına düzenlenmiş satış belgelerinin süt miktarları aylık toplamının uyumlu olması zorunludur. Gerçek usulde vergiye tabi olmayan üreticilerin süt girişleri müstahsil makbuzuyla yapılır.

d) Destekleme icmallерinin hazırlanması, askıya çıkartılması, gönderilmesi ve ödeme ile ilgili çalışma takvimi HAYGEM tarafından belirlenir.

e) Bu Tebliğde belirtilen icmallерin ve diğer eklerin örnekleri ile desteklemeye ilişkin yürütülecek çalışmalarla

ilgili duyurular BSKS üzerinden yayımlanır.

f) İl/ilçe müdürlükleri ve yetkilendirilmiş tarımsal amaçlı örgütler, gerekli belgelerle yapılan başvuruların zamanında sisteme girilmesinden sorumludur. Başvuruları zamanında sisteme girmeyen tarımsal amaçlı örgütün veri girişi yetkileri, il müdürlüklerince yapılan kontrol ve görüşleri doğrultusunda iptal edilir.

g) İl/ilçe müdürlükleri ibraz edilen satış belgelerini Hazine ve Maliye Bakanlığının belge doğrulama web adresi üzerinden kontrol eder.

ğ) BSKS'de görev yapacak il sistem sorumlularının tahsisi Bakanlıkça, ilçe sistem sorumluları ile tarımsal amaçlı örgüt personelinin şifre tahsisi ise il sistem sorumluları tarafından yapılır. Personelin eğitimi ile konuya ilişkin diğer tedbirler Bakanlık, il/ilçe müdürlükleri ve tarımsal amaçlı örgütler tarafından alınır.

h) Birden çok tarımsal amaçlı örgüte üyeliği/ortaklığı bulunan üreticinin iş ve işlemleri, sözleşme ve satış belgelerini teslim ettiği tarımsal amaçlı örgüt üzerinden yapılır.

ı) Üreticilerin tarımsal amaçlı örgüt kanalı ile pazarlanan soğutulmuş çiğ süt desteğinden yararlanabilmeleri için; vergiye tabi üreticiler, tarımsal amaçlı örgüte sattığı sütü fatura ile diğerleri ise tarımsal amaçlı örgüt tarafından düzenlenmiş müstahsil makbuzuyla benzer şekilde tarımsal amaçlı örgüt de bu sütleri süt işleme tesisine kestiği fatura ile belgelemesi ve satış belgelerindeki çiğ sütün cinsinin, miktarının ve fiyatının uyumlu olması gerekir. Üretilen çiğ sütün, tarımsal amaçlı örgüt tarafından doğrudan toplanması ve akabinde soğutulmuş çiğ sütün direkt süt işleme tesisine satılmış olması gerekir.

i) Üreticilerin işletmesinde kendi adına bulunan şahıs soğutma tankında soğutulmuş çiğ süt desteğinden yararlanabilmeleri için; vergiye tabi üreticiler, işleme tesisine direkt olarak sattığı sütü kestiği fatura ile diğerleri ise işleme tesisi tarafından düzenlenmiş müstahsil makbuzuyla belgelemesi ve satış belgelerindeki çiğ sütün cinsinin, miktarının ve fiyatının uyumlu olması gerekir. Üretilen çiğ sütün, üreticinin işletmesinde kendi adına bulunan şahıs soğutma tankında soğutulmuş ve akabinde soğutulmuş çiğ sütün direkt süt işleme tesisine satılmış olması gerekir.

j) Çiğ süt desteği ve BSKS ile ilgili olarak yapılacak çalışma ve uygulama esasları HAYGEM tarafından belirlenir.

k) Çiğ süt destekleme ödemelerinden, idari hata sonucu düzenlenen belgelerle yapılan ödemeler hariç, haksız yere yararlandığı tespit edilen ve beş yıl süreyle hiçbir destekleme programından yararlandırılmayacak gerçek veya tüzel kişilerin ceza süreleri bitene kadar Çiftçi Kayıt Sisteminde destek dışı bırakılan işletmeler listesine alınmasından il/ilçe müdürlükleri sorumludur.

l) Destekleme ödemeleri ile ilgili olarak haklarında idari ve adli işlem başlatılan kooperatif üst/bölge birlikleri, yetiştirici birlikleri ve üretici birlikleri haklarındaki inceleme tamamlanncaya kadar, il sistem sorumlularınca BSKS'de ödeme engelli tarımsal amaçlı örgüt olarak işaretlenir.

m) Satışı yapılan çiğ sütlere ait satış belgelerini tarımsal amaçlı örgüte dilekçe ile teslim edip, BSKS'ye veri girişini yaptıran ancak çiğ süt destekleme takvimi açıklanmadan önce ya da açıklandıktan sonra vefat eden üreticinin bu üretimler için desteklemeye esas şartları yerine getirmiş olması kaydıyla yasal mirasçısı tarafından veraset ilanı belgesinin bir sureti ile birden fazla mirasçısı bulunması halinde ise diğer mirasçılardan muvafakatname alan mirasçı destekleme başvurusu yapabilir.

n) Üreticilerin vefat tarihinden sonra adına düzenlenmiş olan satış belgeleri destekleme kapsamına alınmaz.

o) Desteklemeye ilişkin başvurularda hizmet bedelinin yatırıldığına dair işletmenin bulunduğu il/ilçe müdürlüğü döner sermaye işletmesinden alınan makbuz veya alındı belgesi üreticinin yaptığı ilk başvuru döneminde ibraz edilmelidir.

ö) İdari hata sonucu veya haksız ödendiği tespit edilerek geri tahsil edilen çiğ süt desteklemelerine ait bilgiler BSKS'ye il/ilçe müdürlükleri tarafından girilir. Geri ödeme belgeleri il/ilçe müdürlüklerinde muhafaza edilir.

p) 31/12/2025 tarihinden sonra çiğ süt toplama ve/veya depolama sorumlusu olarak çalışacak kişiler 5544 sayılı Kanun kapsamında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından Meslekî Yeterlilik Kurumunca ve/veya Meslekî Yeterlilik Kurumu tarafından akredite edilmiş tarımsal amaçlı örgüt ve/veya kurum ve kuruluşlarca meslekî yeterlilik eğitimine katılarak Meslekî Yeterlilik Belgesi almak zorundadır. Söz konusu belgenin onaylı bir örneği BSKS'ye kaydedilmek üzere il/ilçe müdürlüğüne dilekçe ile teslim edilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ödemeye İlişkin Esaslar

Üye/ortak üreticilerden kesinti

MADDE 5- (1) Merkez birliği düzeyinde örgütlenmesini tamamlamış ve kendi merkez birliğine üye/ortak olan, 5996 sayılı Kanuna göre kurulmuş ıslah amaçlı yetiştirici birlikleri ve/veya 5200 sayılı Kanuna göre kurulmuş üretici birlikleri ve/veya 1163 sayılı Kanuna göre kurulmuş, kuruluşuna Bakanlıkça izin verilen, hayvancılık faaliyeti yürüten tarımsal amaçlı kooperatif üyeleri/ortaklarının hak ettikleri desteklerden aşağıdaki tabloda belirtilen oranlarda, çiftçi örgütlerini güçlendirme adı altında veri girişi yapanlara sistem üzerinden kesinti yapılır. Kalan miktar üreticilerin hesabına ödenir.

Destek Konusu	Kesinti Oranı (%)
Çiğ süt desteği(veri girişi yapan)	<p>Üretici ve yetiştirici birlikleri üzerinden yapılan desteklemelerde %3'ü il/ilçe üretici birliklerine ve il yetiştirici birliklerine; bu bedelin içinden %5'i üretici ve yetiştirici merkez birliğine.</p> <p>Kooperatifler üzerinden yapılan desteklemelerde %3'ü kooperatif üst birliği veya bölge birliğine; bu bedelin içinden %25'i kooperatif merkez birliğine.</p>

(2) Birden fazla merkez birliğine üyeliği bulunan kooperatif üst/bölge birlikleri destekleme yılı için çiftçi örgütlerini güçlendirme bedelinin ödeneceği merkez birliğine taahhütname verir. Bu taahhütnameler, merkez birliklerince destekleme yılı başında Bakanlığa gönderilir. Çiftçi örgütlerini güçlendirme bedeli, merkez birliklerinden gelen liste ve taahhütnamelere göre ödenir.

Kaynak aktarımı ve ödemeler

MADDE 6- (1) Bu Tebliğde yer alan destekleme ödemeleri kamu kaynağı olduğundan hak sahibinin hesabına aktarılmadan önce haciz/icra, temlik ve benzeri işlemler yapılmaz.

(2) Bu Tebliğ kapsamındaki desteklemelerden yararlanmak için başvuran üretici Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi (MERNİS)/Vergi Daireleri Tam Otomasyon Projesi (VEDOP) sorgulamaları, desteklemelerin yürütüldüğü veri tabanları üzerinden, tarımsal amaçlı örgüt veya il/ilçe müdürlüğünce başvuru tarihi itibarıyla yapılır.

(3) Çiğ süt piyasasında istikrarın korunması amacıyla, Bakanlıkça alınacak Olur kapsamında çiğ süt piyasasında regülasyon uygulaması yürütülür. ESK tarafından gerçekleştirilen süt ürünü alım satımı neticesindeki fark, icmal karşılığında, 2025-2026 yılı destekleme bütçelerinin hayvancılık desteklemeleri kaleminden ESK'ye aktarılır. Maliyet bedeli ile satış bedeli arasındaki farkı gösteren ıslak imzalı ve onaylı icmaller, ESK tarafından oluşturulup HAYGEM'e gönderildikten sonra, bütçe işlemlerini müteakip ESK'nin hesabına aktarılır.

(4) Çiğ süt desteği ve süt piyasasının düzenlenmesi için gerekli kaynak, bütçede hayvancılığın desteklenmesi için ayrılan ödenekten karşılanır ve Bakanlık tarafından gerekli paranın aktarılmasını müteakip Banka aracılığı ile ödenir.

Yetki ve denetim

MADDE 7- (1) İl/ilçe müdürlükleri, desteklemeler ile ilgili başvuru zamanı ve şartlarını, yerel imkânları da kullanarak duyurur.

(2) Destekleme ödemelerinin denetimini sağlayacak tedbirleri almaya, ihtiyaç halinde sektör paydaşları ile ilgili kriterler belirlemeye ve bu Tebliğin uygulamasında ortaya çıkan sorunlar ve öngörülme durumlarında HAYGEM, genelge ve talimat çıkarmaya yetkilidir. Bakanlık genelgeleri ve talimatlarının uygulanmasında ve oluşacak problemlerin çözümünde, il müdürlükleri yetkilidir. Bu amaçla yapılacak çalışmalarda gerektiğinde diğer kamu kurum ve kuruluşları ile kooperatifler ile ilgili oda ve birliklerin hizmetlerinden yararlanılır.

(3) Destekleme ödemelerinin amacına uygun ve gerçek hak sahiplerine ödenmesi için, il müdürlüğü gerekli tedbirleri alır. Çiğ süt desteği için il müdürlükleri, ilçelerden gelen onaylanmış İcmal-2 listelerinin en az %10'unu hayvan sayıları ile satılan süt miktarlarının uyumlu olup olmadığı yönünden kontrol eder, kamu zararı tespiti durumunda, desteğin tamamı incelendikten sonra İcmal gönderilir.

(4) Çiğ süt desteğinde ortaya çıkabilecek sorunlara ilişkin konularda 27/5/2014 tarihli ve 29012 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Çiftçi Kayıt Sistemi Yönetmeliği hükümlerine göre kurulan il/ilçe tahkim komisyonları yetkilidir.

(5) Çiğ süt desteğinde, tarımsal amaçlı örgütlere verilen yetki, görev ve sorumlulukları zamanında yerine getirmeyerek üreticinin mağduriyetine sebep olan tarımsal amaçlı örgütler mağduriyetin giderilmesinden sorumludur.

Desteklemelerden yararlanamayacak olanlar

MADDE 8- (1) Aşağıda belirtilen kişi ve kuruluşlar bu Tebliğ kapsamındaki desteklemelerden yararlandırılmaz:

- Bu Tebliğde belirlenen hükümlere uymayanlar.
- Gerçeğe aykırı beyanda bulunan ve/veya belge ibraz edenler.
- Kamu kurum ve kuruluşları.

Haksız ödemelerin geri alınması ve hak mahrumiyeti

MADDE 9- (1) Bu Tebliğde belirtilen yetkili merciler, yetki alanına giren verilerin kayıt sistemine doğru girilmesinden, kendilerine ibraz edilen belgelerin kontrolünden ve kendi hazırladıkları belgelerden doğrudan sorumludur. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyerek haksız yere ödemeye sebep olanlar ile haksız yere ödemelerden yararlanmak üzere sahte veya içeriği itibarıyla gerçek dışı belge düzenleyen ve kullananlar hakkında gerekli idari işlemler yapılarak hukuki ve cezai süreç başlatılır.

(2) Bu Tebliğ ile belirlenen destekleme ödemelerinden, idari hata sonucunda düzenlenen belgelerle yapılan

ödemeler hariç, haksız yere yararlandığı tespit edilen çiftçiler beş yıl süreyle hiçbir destekleme programından yararlandırılmazlar. Bunun takibinden il/ilçe müdürlükleri sorumludur.

(3) Haksız yere yapılan destekleme ödemeleri, ödeme tarihinden itibaren 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranları dikkate alınarak hesaplanan kanunî faizi ile birlikte mezkur Kanun hükümlerine göre geri alınır. Haksız ödemenin yapılmasında ödemeyi sağlayan, belge veya belgeleri düzenleyen gerçek ve tüzel kişiler, geri alınacak tutarların tahsilinde müştereken sorumlu tutulurlar.

Sorumluluk ve arşivleme

MADDE 10- (1) Desteklemeden yararlanmak üzere bu Tebliğ gereği tüm bilgi ve belgelerin doğruluğundan öncelikle bilgi ve belge sahibi ile belgeyi yetkileri kapsamında onaylayan ve verileri giren kişi ve kurumlar sorumludur. Destekleme ödemesi yapılan belgeler istenildiğinde ibraz edilmek üzere, il/ilçe müdürlüğü birim arşivlerinde beş yıl süre ile saklanır.

(2) Tarımsal amaçlı örgütler, üyelerinin işletme ve hayvan varlıkları ile ilgili güncellenen bilgilerinin takibi ve kontrolünden sorumludur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Yürürlükten kaldırılan tebliğ

MADDE 11- (1) 28/2/2023 tarihli ve 32118 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çiğ Süt Desteği ve Süt Piyasasının Düzenlenmesi Uygulama Tebliği (Tebliğ No: 2023/8) yürürlükten kaldırılmıştır.

Tamamlanamayan işlemler

GEÇİCİ MADDE 1- (1) 11 inci madde ile yürürlükten kaldırılan Çiğ Süt Desteği ve Süt Piyasasının Düzenlenmesi Uygulama Tebliği (Tebliğ No: 2023/8) hükümlerine göre başvuruları yapılmış ve sonuçlandırılmamış işlemler, söz konusu Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır.

(2) Destekleme ödemelerinde kullanılan kayıt sistemlerinin Bakanlıkça yeniden oluşturulması halinde yürütülecek iş ve işlemler talimatla belirlenir.

Yürürlük

MADDE 12- (1) Bu Tebliğ 1/1/2025 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 13- (1) Bu Tebliğ hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.